

[Viggo Starcke.]

heller ikke vil påtage sig det, er det så virkeligt det ærede medlems mening, at det radikale venstre vil udruste en besættelsesstyrke for at forhindre Tysklands genoprustning? For ellers er der ingen mening i, hvad det ærede medlem siger. Tyskland kan oprustes isoleret, og Tyskland kan oprustes indenfor NATO. Tyskland kan oprustes uden kontrol af andre magter, og Tyskland kan oprustes med kontrol. Som den højtærede stats- og udenrigsminister gentagne gange har sagt, er problemet det enkle, om Tyskland skal genoprustes under NATO-kontrol eller uden. Men da Danmark som sagt ikke har nogen indflydelse på dette spørgsmål, egner det sig heller ikke til folkeafstemning.

Det tredje område er Tysklands optagelse i NATO. Her har Danmark en afgørende indflydelse; vi har en vetoret, og som medlem af NATO har vi både en ret og en mulighed for at forhindre Vesttysklands optagelse. Her er altså et område, hvor en folkeafstemning både formelt og reelt kan øve en indflydelse.

Hvis Tyskland var et lige så solidt demokrati som f. eks. Sverige, tror jeg ikke, der var mange, der ville modsætte sig eller være betænkelige ved dets optagelse i NATO; eller hvis Tyskland havde været et lige så solidt demokrati som f. eks. England, tror jeg heller ikke, der var nogen, der ville modsætte sig dets optagelse i NATO; men det er den bitre erfaring og den tvivl, der endnu råder med hensyn til Tysklands demokrati og Tysklands fredelige hensigter, der gør, at man stiller sig reserveret.

Når man indenfor NATO har indgået en kollektiv pagt i defensiv hensigt, sker der noget lignende, som når man i Holland bygger et dige mod oversvømmelser, eller som når man i Ægypten langs med Nilen anlægger vandingsanlæg og dæmninger: det er en kollektiv opgave, og hvis den enkelte lodsejer ikke vil overholde sin del af forpligtelserne, går det ikke blot ud over ham, hvis oversvømmelserne kommer, men også over alle de andre. Indenfor NATO er Danmark en betydningsfuld brik ved sin strategiske beliggenhed, men alligevel en lille brik. Tyskland er i dag en stor brik ved sin centrale strategiske beliggenhed i hele

Vesteuropa, hvor Tysklands deltagelse er afgørende for, om man kan lægge forsvarslinien langt frem eller langt tilbage. Hele spørgsmålet om Vesttysklands optagelse i NATO egner sig efter mit skøn til folkeafstemning.

Retsforbundet er tilhænger af folkestyre og af folkeafstemning. I 1949, da Danmark skulle tiltræde Atlantpagten, foreslog vi, at spørgsmålet skulle forelægges vælgerne ved en folkeafstemning. Jeg tror, det havde været klogt, hvis man havde gjort det, fordi det på en ganske anden måde ville have tvunget befolkningen til at sætte sig ind i problemet, og jeg tror, det ville have givet en betydelig støtte for Danmarks udenrigspolitik at have folket med sig i vågen tilstand.

Der er een ting, som har været uheldig i agitationen for folkeafstemning, og det er, at kommunisterne og tildels det radikale venstre har benyttet ønsket om folkeafstemning som en slags taktisk, tildels stemmetaktisk manøvre. Retsforbundet vil gerne undgå dette, og jeg har for lang tid siden fremført den tanke, at hvis Tyskland var et solidt demokrati, ville der ikke være betænkeligheder ved at lukke det indenfor i den demokratiske familie i NATO, og at den første prøvesten for et demokrati er den måde, hvorpå det behandler sine nationale mindretal. Da sagen var til behandling her i efteråret i oktober, fremførte jeg den tanke, at Tysklands optagelse i NATO skulle gøres afhængig af, om det behandlede sine nationale mindretal på en demokratisk måde, ganske specielt det mindretal, der står os nær, det sydslesvigske mindretal. Efter de forhandlinger, der i den sidste tid har været ført mellem den danske og den vesttyske regering, er der nu kommet en løsning på betydningsfulde områder af disse problemer, hvorved Tyskland har tilkendegivet sit ønske om at være et demokrati, og dette må efter mit skøn få indflydelse på den stilling, man indtager til Tysklands optagelse i NATO. Men jeg må bestemt hævde, at når Tyskland skal have demokratiske rettigheder ved siden af de andre vestlige stater, må Tyskland også påtage sig demokratiske pligter.

Den reelle side af problemet er efter mit skøn den vigtigste, men den formelle side